

4792
277079
BIBLIOTECA ROMÂNEASCĂ
ENCICLOPEDICĂ „SOCEC”

~~Inu. A. 38.668~~

No. 19.

~~Inu. 4792~~

TEATRU ȘCOLAR

== PENTRU FETE ==

DE

D-na EUFROSINA ION ADAM

5667

BUCUREȘTI

Editura Librăriei SOCEC & Co., Societate Anonimă

087.1=59 1908

17136

859-2

1

1961

1944

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

COTA

4792

CONTROL 1954

RC72/04

B.C.U. Bucuresti

C7395

NOTIȚĂ CRITICĂ

În acest număr, dăm în „biblioteca tinerimii“ a Bibliotecii românești, al doilea volumaș de *teatru școlar*, și anume pentru fete. El cuprinde trei piese, dintre cari una pur comică „Caterina e nevinovată“, iar celelalte mai cu deosebire, instructive. În „Prințesa curcanilor“, în care se desinează aproape ca o adevărată creațiune, figura simplă și sinceră a Sandei, se scoate la iveală reaua apucătură a fetelor cari, nemulțumite de cercul în care s'au născut, stîrnesc rîsul tuturor prin pretențiile lor la cari nu le dă dreptul nici averea, nici cultura, nici destoinicia, și cari ajung de celemai multe ori, rău, fiindcă n'au știut să pună strajă la vreme gîndurilor lor nebune. În „Ingînfarea pedepsită“ din contră, se biciuie obiceiul fetelor de familie cari-și desprețuiesc colegele lor sărace, pentru că sînt sărace, și cari doresc să aibă în jurul lor mai bine o viață strălucită, rece și mincinoasă, decît una mai modestă, dar caldă și

plină de adevăr. Citirea sau reprezentarea acestor piese din partea copiilor noastre de școală nu va fi de sigur decît spre folosul tinerilor generații ce se ridică căci ele—toți am început să ne dăm seama—au mai mult trebuință de o bună educație și de mai puțină carte decît de multă învățătură fără cultură sufletească.

PRINTESA CURCANILOR

Persoanele:

Sanda

Ioana

Eugenia

Prințesa Curcanilor

SANDA

Ioano, ai curățit cotețul păsărilor?

IOANA

Nu încă.

SANDA

Cel puțin, le-ai dat să mănînce?

IOANA

Nu.

SANDA

N'ai risipit măcar prin curte fărîmăturile
celea rămase de ieri?

IOANA (nepăsătoare)

Nici nu m'am gîndit...

SANDA

Da... unde ți-e mîntea?

IOANA

Am fost cu Eugenia pe cîmp după maci și am făcut coroane. Eugenia și-a împletit una din rochița rîndunicei și din albăstrițe. Îi stătea așa de bine!

Eu mi-am făcut-o din maci și flori de ci-coare. Cînd am pus-o pe cap părea că sînt o prințesă...

SANDA

Dragă Ioano, îmi ești soră mai mică, și eu sînt datoare să te povățuiesc la bine... mai ales că te văd apucînd pe drumuri pie-zise... Ferește-te, surioară, de gînduri proaste, și teme-te de dorințele pe cari nu le poți mulțumi.

IOANA

Îți spun că par' că eram curat prințesă. M'am văzut eu bine cînd m'am uitat în fîn-tîna. Și Eugenia a zis tot așa.

SANDA

Ehei... draga mea! Prințesele nu se nasc ca tine în bordeie; n'au părinți muncitori; n'au picioarele așa groase și umerii așa largi, obrazii așa plini și roșii...

IOANA (cu încredere)

Și eu... ți-o spun că am s'ajung prințesă. Eugenia mi-a făgăduit să mă facă prințesă: are să-mi dea o rochie roșie din eufărul ei; o pălărie cu o pană albastră și o dantelă albă.

SANDA

O să fii un adevărat steag de bîlcu... Ș'apoi nu uita că: „Înțeleptul făgăduiește și prostul trage nădejde“.

IOANA

Ei, ia lasă-mă în pace! O să vezi ce frumoasă am să fiu...

SANDA

Mă'i crede, ori nu, treaba ta. Eu te sfătuiesc, pentru binele tău, să faci și tu ca mine. Mai bine să-ți vezi de gospodărie decît să-ți pierzi vremea cu nerozii de astea.

IOANA

(batjocoritoare, întorcîndu-se cu spatele)

Da, da, cucoană gospodină... Cine se pune cu tine?!

SANDA

Bine, bine — lasă la o parte strîmbăturile și ascultă ce te întreb.

IOANA

Ce'i fi mai vrînd?

SANDA

Mă rog, înainte de a pleca cu Eugenia după maci, ai mîncat?

IOANA

Ba bine că nu. Oho, am dat fuga în cotet, am luat ouă proaspete, le-am fiert și le-am mîncat cu pîne, împreună cu Eugenia.

SANDA

Vezi?

IOANA

Ce să văd?

SANDA

Vezi că n'ai inimă? Cum te-ai îngrijit pe tine, nu puteai să te gîndești și la păsări?

IOANA

M'am gîndit, dar nu puteam să-mi pierd vremea cu ele... Și la urma urmei, ce atîta

bătaie de cap și vorbă stricată, pentru niște cobăi?

SANDA

Cobăi... cobăi... Dar ouăle lor ți-au prins bine... Și îți lasă gura apă când vezi, colo, puiul rumenit pe masă... Așa la dea-gata știu că-ți place să te poftești și să-ți lingi buzele...

E drept... de... că prințesele nu se pot înjosi să-și facă bucurii din gongănitul unor păsări; simți tu parcă o plăcere hrănind și îngrijind un puișor... până-l vezi mare... Pentru mine însă e o adevărată fericire când ies dimineața în curte și le văd alergînd în spre mine și înconjurîndu-mă ca niște copii cumiți... Ehe, dragă surioară, toate păsările își împlinesc menirea lor, pe cînd dintre oameni nu toți își fac datoriile pe cari i le cere viața. S'apoi...

IOANA (întreprind-o)

Știi ce? Dă-mi pace cu *filosofia ta!*

SANDA

N'ar fi trebuit să mai încep vorba; domnișoara prințesă e de neam prea mare pentru ca să-și piardă vremea cu noi cei de jos!

IOANA

Și cu păsările dumitale...

SANDA

Așa... așa... Pierde-ți vremea făcînd co-roane... Rămîi proastă... fă-te de rîs... Gă-tește-te ca o paparudă, și așteaptă să te scoli într'o dimineață prințesă... Eu mă duc să curăț legume, să-ți pregătesc mîncare...

Las'... las'... urma alege.

IOANA

Mă închin mamei găinelor...

SANDA

Să ne vedem cu bine prințesă de... mac.
(Ioana iese. În timpul cît ține vorbirea ei, Sanda curăță legumele și le spală într'un castronș, ș'apoi le pune în oală).

Ce copilă fără minte e și biata Ioana! Nu vrea să priceapă că între dînsa și Eugenia nu-i nici o potrivire.

Eugenia e domnișoară dela București, cu stare, crescută prin școli, pe cînd soră-mea e o fată săracă care trebuie să muncească ca să trăiască, precum a făcut neam de neamul

nostru. Ele sînt surori de lapte... Iată de ce, sărmana Ioana, cu mintea ei proastă, crede că trebuie să dorească tot ce dorește Eugenia... să zică tot ce zice ea... ba să se și schimonosească ca o maimuță, ca să facă și ea pe orășanca bogată...

Și... măcar de-ar fi vreo procopseală și de capul Eugeniei!... Aha... lucrurile nu mai pot merge așa! Trebuie să-mi vindec amîndouă domnișoarele: pe soră-mea de prostie și pe Eugenia de îngîmfare! (Tocmai sfîrșește de curățit un morcov). Gata, am curățat și morcovii. Oare cum le-aș lecuî?... Ce stîngace sînt! Na, era să-mi taiu degetul...

Or să se întoarcă îndată... trebuie să găsesc ceva. Nu-s destul de meșteră la lucruri d'astea, cu toate că tot trebuie să-mi vie în cap vr'una. A! și cartofii mei? (caută împrejur) Credeam că i-am adus din grădină. Ba da, uite-i. Să-i curăț repede... una... două... gata supa. (Acoperă oala și o pune pe masă). Apoi (pare că ascultă). Așa... Iacă sosesc și prințesele, și eu tot nu mi-am făcut nici un plan... Oare cum să le primesc? Știi așa...

să li se potrivească. Tiii... mare proastă trebuie să fiu!...

IOANA (de-afară)

Putem intra?

SANDA

Da, și mă rog fără atâtea fasoane!

IOANA (se silește să aibă aere de orășancă)

Bonjur, domnișoară!

SANDA

Ești singură? (Zărind pe Eugenia). A! nu te vedem. Bunăziua, Eugenio!

EUGENIA (cu afectare)

Bonjur, Sando. (Eugenia și Ioana se așază una lângă alta. Ioana caută să facă întocmai tot ce face Eugenia).

EUGENIA

Doamne, cât am alergat!

IOANA

Oh! da, chiar am alergat!

EUGENIA

Și ce bine am petrecut...

IOANA

Ce bine am petrecut!..

EUGENIA

Abia mai putem respira!

IOANA

Rispira.

SANDA

Pentru numele lui Dumnezeu, nenorocito
spunei ce ai?

IOANA

Ce vrei să am?

SANDA

Ce 'nsemnează mutrele astea?

IOANA

Care, mă rog?

SANDA

Strîmbăturile și schimonositurile astea!

IOANA

Fac eu strîmbături? Schimonosituri?

SANDA

De bunăseamă. Eugenia nu poate nici să-și
șteargă nasul fără ca tu să nu strănuci
după ea.

IOANA

Nu-s stăpîna pe mine să fac ce vreau?

SANDA

Chiar cînd te faci caraghioasă?

IOANA

Atunci, dacă eu sînt caraghioasă e și Eugenia?

SANDA

Eugenia poate ceea ce tu nu poți. Ea-i bogată și tu nu ești. Ea trăiește în București, iar tu stai la țară. Sora ta de lapte se va face cucoană, pe cînd tu vei rămîne ca și mine o țarancă. Eugenia va putea să se plimbe în trăsură, iar tu vei păzi curcile. Vezi bine că tu nu trebuie să te strîmbi după dînsa.

IOANA

Ți-e necaz fiindcă știi că sora mea o să mă ia cu dînsa la București; tu mori de ciudă și nu știi ce să mai faci să-mi strici inima!..

SANDA

Eu? Și să-mi fie mie ciudă că tu te duci la București? Dar, draga mea, pentru toată lu-

mea n'aș vrea să stau la București. Aș fi prea de împrumut, prea străină acolo! Mai mult încă, ar trebui să părăsesc casa noastră, pământul și părinții cari sînt așa de buni cu noi, și pe cari îi iubesc așa de mult!

IOANA

Eu voiu părăsi ușor toate acestea în cîteva zile. Eugenia mi-a făgăduit să mă ia cu dînsa.

Am să stau în casa ei cea frumoasă plină de podoabe; o să intru în vorbă cu domni și doamne; uneori o să ne plimbăm cu trăsura; ba chiar într'o trăsură foarte frumoasă... și avem să ne îmbrăcăm numai în haine scumpe. Ei, astea nu-ți dau ție pace, dragă Sando...

SANDA (singură)

Degeaba mi-am bătut capul, că uite, n'am găsit chipul cum aș putea să-i scot din minte gîndurile astea proaste.

IOANA

Ș'apoi... cînd voiu avea haine frumoase și bani mulți, și cînd voiu fi și eu cocoană mare, ne vom reîntoarce aici, Eugenia și cu mine, și vom fi fericiți pe cînd tu vei

rade la morcovi, vei curăța coliviile... vei împărți fărîmături porumbeilor.

Iată, sărmana mea sfătoasa! Nu-i așa, Eugenio c'o să fie așa?

EUGENIA

Negreșit... dacă așa ne-a fost vorba.

IOANA (Sandei)

Vezi așa ne-a fost vorba.

SANDA

Și... dacă v'aș ruga să mă luați și pe mine cu voi?

EUGENIA

Ioana și cu mine ajunge, tu ești prea cicălitoare și stîngace.

IOANA (făcînd ca Eugenia)

Prea cicălitoare. Auzi?!

SANDA (a parte)

Ce fete bune! Ce inimi alese! (tare) Va să zică nu mă luați și pe mine?

EUGENIA

Nu.

IOANA

Nu.

SANDA

Dar, dacă părinții noștri n'ar trăi și eu aș fi fost o sărmană orfană, m'ați fi luat? Nu m'ați fi lăsat doar să mor de foame! Ș'apoi aș putea să fiu ... bucătăreasa voastră!

EUGENIA

Asta nu-i cu putință; îmi plac prea mult prăjiturile și tu nu știi să le faci.

IOANA

Și mie asemenea, și de sigur că n'ai să știi să le faci!

EUGENIA

Ș'apoi când voi fi la București, eu voiu porunci și voi ține ca porunca să-mi fie ascultată; tu, Sando ai să fii neascultătoare.

IOANA

Adevărat! Mereu ai să răspunzi.

SANDA

Cu toate astea, pentruca să vă fiu pe plac, am să învăț dintr'odată să fac prăjituri, și

voiu căuta să-mi țin gîndurile mele pentru mine.

EUGENIA

Dragă Sando, nu se poate!

IOANA

Nu se poate.

SANDA

Astea ar fi în stare să facă așa!

EUGENIA

Absolut.

IOANA

Solut.

SANDA (lovindu-și fruntea)

Nimica nu-mi vine 'n minte? Ei bine, dragile mele domnișoare, fiți liniștite; nu voi merge cu voi la București să vă încure p'acolo.

EUGENIA

De ce?

IOANA

De ce?

SANDA

Pentru că eu am obiceiul d'a sta unde-mi place și alături de ce-i pe cari îi iubesc.

Aici sînt născută, aici vreau să trăiesc și să mor.

IOANA

Atunci, tu nu vei vedea niciodată case d'alea aurite.

SANDA

Și seamănă casele acele cu spicul aurit al grîului?

IOANA

Dar tu nu vei avea trăsurile frumoase!

SANDA

Carul nostru și boii noștri nu ni-s de-ajuns?

IOANA

Și nici haine frumoase n'ai să ai!

SANDA

Sînt mulțumită să am haine calde pentru iarnă; haine ușoare pentru vară, și simple și curate pentru sărbători și Dumineci. Ce-mi trebuie mai mult? Oare hainele scumpe sînt minuni cari fac fericiți pe cei cari le poartă? Dacă ai fi flămîndă, crezi că hainele frumoase or să-ți ție de foame, ori dacă îi fi

nenorocită vreodată, crezi că ele vor avea puterea d'a te mîngîia?

EUGENIA

Faci foarte bine pe disprețuitoarea...

IOANA

Prețuitoarea!

EUGENIA

Și pe satisfăcuta.

IOANA

Tisfăcuta!

EUGENIA

Și pe îngînfata.

IOANA

Safta!

SANDA

Nu-s nimic din toate astea; dar mi-e și rușine de cusururile voastre și rog pe Dumnezeu din toată inima să vă îndrepte. Cît pentru tine, Ioano, ți-am spus-o: ești mai vinovată decît soră-ta de lapte. Ai face mai bine dacă ai fi mai la locul tău și dacă ai avea o vorbire ca mine și ca toate de măsura ta.

Vrînd să vorbești ca Eugenia tu zici după ea cuvinte pe cari nu-le pricepi, ș'asa te faci din ce în ce mai caraghioasă!

EUGENIA

Mulțumim pentru predică.

IOANA

Pentru *pedrică*.

SANDA (a parte)

Ce să mai zic...? tot eu rămîn mai prejos. Nu gădesc nimic cu care să le birui. (Eugenia face un salut Sandei; Ioana d'asemenea, mai strîmbat însă, și amîndouă ies).

SANDA (singură)

Doamne, Ioana mi-e soră și Eugenia mi-e o prietenă pe care o iubesc; amîndouă ar fi bune dacă n'ar fi așa orbite; vindecă-le, Doamne, și vei fi binecuvîntat! (Eugenia și Ioan vin în fuga mare).

EUGENIA

Noutăți!

IOANA

Năutoți!

EUGENIA

O scrisoare!

IOANA

O scrisoare.

EUGENIA

A venit poștarul și mi-a dat-o; e din București.

SANDA

Ia să văd scrisoarea.

EUGENIA

Tocmai. Am să te pun s'o citești că mie mi-ar trebui prea multă vreme pînă s'o descure.

SANDA

Glumești, Eugenio?

EUGENIA

Deloc, Sando.

SANDA

Cum? tu, o domnișoară care merge mereu la școală, care n'are altceva de făcut decît să învețe, nu ți-ar roși obrazul să pui pe o țărancă, ca mine, să-ți citească scrisorile?

EUGENIA

Ba de loc. Ce-ți pare așa de neobișnuit?
Nu ești tu cea mai mare dintre noi?

SANDA

Nu glumești, să deschid scrisoarea?

EUGENIA

Da negreșit, grăbește-te odată! Nu bagi de seamă că cu încetineala și fasoanele tale...

SANDA

Ba văd și mai mult, dragă prietenă. Dar ce să fac? Să sfârșim odată cu ea! (Sanda desface scrisoarea; pe măsură ce citește figura ei se întristează).

EUGENIA (cu nerăbdare)

Ei, ce veste e în scrisoare?

IOANA

În scrisoare?

SANDA

Rugați-vă lui D-zeu, dragele mele; cu deosebire tu Eugenio, căci o nenorocire, o mare nenorocire, te lovește.

EUGENIA (neliniștită)

Dar ce-i? Vorbește, te rog

SANDA

V'a ars casa și fabrica; focul a prăpădit tot. Părinții tăi, sărăciți, ne roagă să te ținem la noi pînă cînd mama ta o putea veni să te ia.

EUGENIA

Asta e cu neputință! Cum, trebuie să stau aicea, eu?

IOANA

Și... eu?

SANDA

Să fii foarte fericită încă, dragă Eugenio, că cu această mare nenorocire părinții tăi au scăpat sănătoși!..

EUGENIA

Ah! Doamne ce nenorocită sînt (Plînge)

SANDA

Mîngîie-te, draga mea; ai răbdare și totul va merge spre bine. Vei sfîrși, cred prin a te deprinde cu noi și vei recunoaște în curînd că viața la țară are și ea plăcerile ei.

EUGENIA (ștergîndu-și ochii)

Și ce trebuie să fac ca să mă iubiți și să fiu fericită aici?

SANDA

Un singur lucru. Să lași la o parte mîndria asta care-ți întuneca atîta firea ta cea bună, Fii mai simplă!

IOANA

Dar eu? Ce mă fac? De mine e vai și amar. Uriciosul acela de foc mi-a prăpădit toate planurile și va trebui să stau și eu la țară!

SANDA

Nu ești tu născută aici?... Și n'ai tu aici toate rudele tale?

IOANA

Așa e! dar mie nu-mi place să lucrez. Ce vrei să ajung?

SANDA

E drept, la țară se muncește; sărac, ori bogat, nimeni nu trăiește fără să facă ceva.

Cu toate astea, cînd te cheamă Ioana, e ușor să ai o treabă ușoară și puțin obositoare! Rămîne să alegi.

IOANA

În casă ori afară?

SANDA

Afară, la aer!

IOANA

E greu, ori nu-i?

SANDA

Nue.

IOANA

Trebuie să ascuți ori să poruncești?

SANDA

Poruncești unei familii întregi și fiecare trebuie să te asculte fără să sufle!

IOANA

Oh! atunci tocmai asta-i treaba mea. Haide iute, spune ce are să fie sora ta, Ioana?

SANDA (cu seriozitate)

Sora mea, Ioana, de azi înainte va fi nobila și demna prințesă.

IOANA

Prințesă?..

SANDA

A curcilor.

IOANA (descurajată)

Oh!..

CATERINA E NEVINOVATĂ

Persoanele :

D-na Popovici = Sutji

Caterina = Caterina

Ortansa = Dorica

Geta = Antonia

Jana = Geta

Rodica = Mariana

Caterina e nevinovată

(Scena reprezintă o sală de studii. O masă de lucru cu scaune împrejur. Decor: tablouri istorice, vreo hartă, un glob al pământului, etc.)

SCENA I

D-NA POPOVICI, JANA, ORTANSA, GETA și
RODICA.

(La ridicarea cortinei cele patru fete stau în jurul mesei, ocupându-se cu lecțiile).

D-NA POPOVICI

(venind din fund e'o scrisoare în mână)

Vă aduc veste tristă, fetelor. (Fetele ridică capul) D-ra Constanța, profesoara voastră, îmi scrie că nu va putea veni azi... din cauza unei grozave dureri de cap.

FETELE (cu o tristețe prefăcută)

Ah, ce rău ne pare!

D-NA POPOVICI (surizînd)

Nu prea se cunoaște că vă pare rău!

JANA

Ba da, doamnă.

ORTANSA

Săraca domnișoara Constanța!

D-NA POPOVICI

Și... D-ra e foarte bună... m'a rugat să
vă las libere azi după prînz...

GETA (neputîndu-se stăpîni)

Ah, ce noroe pe noi!

D-NA POPOVICI

Vă dau voie dar, să petreceți cum veți voi,
numai să nu faceți sgomot.

RODICA

Mulțumim, doamnă.

D-NA POPOVICI

Nu mie trebuie să-mi mulțumiți, ci domnișoarei profesoare.

TOATE FETELE

Ce bună e domnișoara Constanța!

TOATE FETELE

Ce bună e domnișoara Constanța!

D-NA POPOVICI

Așa dar... veți fi cuminte?

FETELE

Ca niște icoane, doamnă.

~~D-NA POPOVICI~~

Bine. Mă duc. Vreau să cercetez ce-i cu borcanul acela de dulceață de fragi, care mi-a dispărut din dulap... Poate, în lipsa mea, a venit și borcanul la loc... Vă las... fiți cumine!

~~FETELE~~

La revedere, doamnă! (O conduce pe doamna până la ușă).

SCENA II

ACELEAȘI, FĂRĂ D-NA POPOVICI

GETA (bătînd din palme)

Libere!... Libere!... Ce fericire!

RODICA (sburdînd)

Trăiască libertatea!...

ORTANSA

Libertatea... da... e ceva foarte, foarte bun... dar, vorba e, cum să ne folosim de ea?

JANA (în glumă)

Haideți să recităm câteva pagini din gramatică...

TOATE

Ce?... Visezi?

GETA (ironică)

Libertate și gramatică... ha, ha, ha...!

RODICA

Ia dați-mi pace cu gramatica... Pe mine mă furnică prin picioare... Am poftă să joc puțin...

JANA

Și eu!...

GETA

Da, da, hai să jucăm!

RODICA

O horă... (Le ia de mână și face hora)

~~JANA, RODICA, GETA (cântă, jucând)~~

~~Alelei, Grivito, fa~~

~~Ec, colanul și oiu lua, etc.,~~

ORTANSA (aspră)

Domnișoarelor, vă rog... fiți mai serioase!

GETA (jucînd mereu)

Hai și tu cu noi, iar de nu ne lași să petrecem în voie... atunci mai bine să ne apucăm de scris temele.

RODICA

Geta are dreptate: lasă-ne să ne jucăm!

~~ORTANSA~~

Bine... dar cu ce să ne jucăm?

JANA

Ei, desigur că nu cu păpușa!...

RODICA

Oh! nu...

~~GETA~~

Eu zic să ne jucăm d'a-focul... Cine nu-și ia locul cînd oiu zice: *trei*, aceea rămîne afară și numără strigînd: *foc!* Hop... (sare pe un scaun).

ORTANSA

Geto, dă-te jos... Ai să strici scaunul.

GETA

(dîndu-se jos de pe scaun și făcînd pe supărata)

Știi ce, Ortanso, nu ești de loc veselă...
Dacă nu vrei să petreci cu noi, du-te de pe
trece singură... sau cu gramatica ta...

JANA

Eu chiar am să-i spun doamnei...

RODICA

Și eu! (Se fac că ies).

ORTANSA

Stați... (Iese iute prin stînga; după puțin timp
se întoarce c'o toga de avocat în mînă). Iată toga
de avocat cu care, doamna, a fost la balul
cel mare, costumat.

GETA

Și... ce vrei să faci cu ea?

ORTANSA

Am găsit ceva de făcut... Hai... sînt si-
gură c'o să vă învoiți toate... ș'o să petre-
cem bine.

TOATE

Ce?

ORTANSA

Mai întâi, așezați-vă... fiecare pe un scaun...
colo. Acum să nu vă mai mișcați.

JANA

Nu cumva vrei să ne fotografiezi?

ORTANSA

Nu, nu. De altfel... nici nu știu.

GETA

Eu, eu... știu să fotografiez. Rodico, așa-i
că semănai foarte bine? Nu, Rodico? spune!

RODICA

Nu prea semănam. Eram neagră... ca o
arăpoaică.

GETA ȘI JANA

Ha! ha! ha! — ca o arăpoaică.

ORTANSA

Tăceți. Am să vă arăt un joc foarte frumos.

GETA

Ce joc?

ORTANSA (încet)

Am să mă fac avocat.

ORTANSA

D-nă Președintă, te rog să fii serioasă...

GETA

Nici eu n'aș vrea să rîd, dar știi ce?
(bufnește de rîs) habar n'am de ceeace trebuie
să fac... Învață-mă!...

ORTANSA

Iată! Caterina o să intre. Eu am să-i spun
să stea jos... tu, o să-i poruncești să se
scoale.

GETA

Nu înțeleg... dacă eu i-oiu spune să se
scoale în sus... pentruce tu să-i mai zici
să stea jos?!...

ORTANSA

Ce-ți pasă de asta... așa sînt formele
judecătorești... ele n'au totdeauna rost...
dar nu se poate altfel... Deci, Caterina
se va scula în picioare. Tu o vei întreba:
numele, pronumele, vîrsta, meseria ș'apoi îi
spui pentruce vină e chieată aici... Ia să
hotărîm, de ce să fie vinovată?..

JANA

Că nu știe să facă bucate bune.

ORTANSA

Nu. Asta e o vină prea mică.

RODICA

Că a vrut să ne otrăvească cu ciuperci veninoase...

ORTANSA

Asta ar fi o vină prea mare!.. Oh! stați! Am găsit... Caterina are să fie învinovățită că a șterpelit borcanul cu dulceață de care vorbea doamna adineauri. (Către fete). Ce ziceți?

TOATE

Da! da! da!

ORTANSA

V'ați înțeles bine rolurile? Știți fiecare ce aveți de făcut?

TOATE

Da! da!

HORTANSA

Bine. (Bate de trei ori în masă) Atențiune! Se

începe judecata... (Se duce la ușă și strigă) Caterino!... Caterino!...

SCENA III

ORTANSA, GETA, JANA, RODICA, CATERINA.

CATERINA

(în stînga la ușe; are șorț alb și bonetă pe cap; către Ortansa)

Mai chemat Domnișoară?

ORTANSA

Da, acuzato!

— CATERINA (înaintînd încet)

Pe mine nu mă chiamă: *Cuzata*, ci Caterina.

(Jana și Rodica rîd încet)

ORTANSA

Bine. Stai jos. (îi arată un scaun; Caterina s'așează).

GETA

Scoală-te în picioare!

CATERINA

Apoi... Domnișoara mi-a zis să stau jos.

GETA

Taci!

(Jana și Rodica abia se stăpînesc de ris)

ORTANSA (încet către Jana și Rodica)

Dacă rîdeți, o să i se pară glumă... și atunci n'am făcut nimic!...

CATERINA

Auleo, domnișoară da ce caraghioasă ești cu drăcia aia pe cap.

GETA (serioasă)

Taci, acuzato, n'ai voie să vorbești cu avocatul D-tale.

CATERINA (mirată)

Avocatul meu?...

ORTANSA

Da, Caterino. Eu am să te apăr la judecată.

CATERINA

Să mă aperi?... Doamne iartă-mă! Doar n'am făcut nici un omor... și nici o hoție!...

GETA

O să te desvinovățești îndată, și doamnele judecătorești vor socoti vina cu toată conștiința și libertatea spiritului.

CATERINA

„Costița și libretul spiritului“ Ține mult? Mă grăbese că am pus un miel la frigare... și trebuie să-l mai întorc. (Vrea să plece).

GETA

Stai, Caterino! Și nu căuta să zăpăcești justiția! Numele, pronumele, vârsta, meseria și locuința. Haide, repede.

CATERINA

Dar... de ce mă întrebați toate astea?

GETA

(după ce a făcut semn Janei și Rodicăi să nu mai ridă)

D-ta trebuie să răspunzi, nu eu. Numele și pronumele?

CATERINA

Caterina Gheorghe Frigărui.

ORTANSA

Spui drept: Frigărui?

CATERINA (cu iuțeală)

Ei doamne! Zic Frigărui fiindcă așa mă
chiamă... Dacă nu m'ar chema Frigărui,
n'aș zice Frigărui.

(Cele patru fete izbucnesc în râs)

GETA

Tăcere! (către Caterina). Ce făceai, acuzato,
în noaptea de 5 spre 6 Martie? (Către Jana și
Rodica cari bufnesc de râs). Fiți serioase! (Către Ca-
terina). Ei, răspunde! Ce făceai în noaptea de
5 spre 6 Martie?

CATERINA (mirată)

Cred că dormeam.

GETA

Nu! nu dormeai.

CATERINA

Nu-i de mirare, Domnișoară Geto... uneori
dorm, alteori nu pot de loc să închid ochii...
Din ce pricină, uite nici eu nu știu.

GETA

Fără vorbă lungă. Vrei să schimbi șirul,
pentru ca să zăpăcești justiția. Te întreb
pentru ultima dată: Ce făceai în noaptea de
5 spre 6 Martie?

CATERINA

Dar... Domnișoară Geto... nu-mi pot aduce aminte...

GETA

Aha... faci pe șireata... Dar n'ai să scapi așa ușor. Pedepsa are să fie după faptă... (solemn) Caterino Frigărui, am să-ți spun eu ce făceai în noaptea de 5 spre 6 Martie.

CATERINA

Și eu aștept cu nerăbdare să aflu.

GETA

Ei, iată: te-ai coborât pe furiș din odaia dumitale...

CATERINA (mirată)

M'am coborât pe furiș!...

GETA

Da... și-ai furat un borcan mare cu dulceață de fragi pe care era lipită firma: „Stegarul și Mîndreanu“.

CATERINA (rîzînd)

Ha! ha! ha! „Stegarul și Mîndreanu“ da... nici nu-i cunosc...

GETA

Nu trebuie să negi...

CATERINA

Aveau negi? Cine avea negi? Ha! ha! Da ce glumeață ești domnișoară Geto, zău! Ha! ha!
(Jana și Rodica nu se mai pot stăpîni de rîs)

GETA

Rog pe doamnele judecătore să fie serioase, ori de nu, amîn procesul.

CATERINA

Ah!... Ce păcăleală! Ce mai păcăleală mi-ați tras! Ha! ha! (rîde ținîndu-și coatele).

GETA

Aașaa! Rîzi? Nu-ți pare rău, dar de fapta ta? Vorba ceea: „Cine rîde la urmă, rîde mai bine“. Ai să vezi îndată, cum o să-ți treacă pofta de rîs, cînd s'o pronunța osînda!

CATERINA (zăpăcită)

Osînza? Ce osînză?

GETA

Ce mai ai de spus pentru ca să te desvinovățești?

CATERINA

Mai am de spus că... dacă nu dau fuga acum la bucătărie, friptura mea se face tăciune.

GETA

Nu-i vorba de asta. Răspunde: da or nu?

CATERINA (uitîndu-se în spre bucătărie)

Da? ori nu?

JANA

Să arde ori nu să arde?

CATERINA (rîzînd)

Sfîr, sfîr... s'a uscat friptura mea?

RODICA

Nu mă mai pot stăpîni. (Rîde cu Jana)

GETA

Tăcere. Apărătorul are cuvîntul.

ORTANSA (scotîndu-și toca)

Doamnelor Magistrate... Doamnelor Jurați... (a parte) nu sînt jurați aici... da nu-i nimic,

CATERINA (mirată)

Cine zice că 'njurați?

JANA

Bine, foarte bine!

RODICA (către Ortansa)

Ai început foarte bine!

GETA

Vă rog să nu înterupeți avocatul.

ORTANSA

Doamnelor, clienta mea, Caterina Frigărui...
(Caterina râde).

GETA (Caterinei)

Nu râde!

CATERINANu mă pot ține. De ce domnișoara Ortansa
îmi zice *clenta* ei?GETA

Taci, recidivisto.

CATERINA (prăpădită de râs)

Iată-mă și rezervistă...

(Fetele rid)

GETANenorocito, nu taci odată? Uită că o vină
grea apasă asupra ta?

CATERINA (speriată)

Asupra mea? O vină mare? Nu 'nțeleg...

GETA

Nu 'nțelegi?! Dar borcanul cu dulceată?

CATERINA (mai înfricoșată)

Dar nu-i adevărat!.. Nu-i adevărat... Zău, Domnișoară Geto, nu știu nimic de el!.. (Își șterge o lacrimă).

GETA

Avocatul dumitale are dreptul să te apere.

ORTANSA (după ce a tușit odată)

Domnilor Magistrați!

JANA

Ai mai spus asta o dată!

RODICA

Da, da, ai mai spus-o odată!

GETA

Șșșt! nu întrerupeți avocatul!

ORTANSA

D-nelor — sficiunea pe care o simte or'ce om cînd vorbește întîi în fața lumii, mă va

împiedică d'a fi la înălțimea mea; totuși am să caut să vă încredințez că vina care apasă asupra clienței mele, Caterina Frigărui..

CATERINA (aparte)

Ia te uită—iar îmi zice: *clinta* ei.

GETA

Taci din gură, Caterina Frigărui!

(Jana și Rodica rîd)

ORTANSA

Ei da, clienta mea se numește Frigărui! Ea face parte dintr'o familie cinstită care a îndemnat-o totdeauna la fapte bune... Da, da, onoraților magistrați, clienta mea, are un trecut plin de fapte oneste... Și... dacă ispita a dus-o să șterpelească un borean cu dulceață...

CATERINA

Ba nu!.. ba, nu!.. N'am șterpelit nimic! zău nimic!.. Să mor... dacă am văzut măcar vr'un borean!..

ORTANSA

Cine o poate învinovăți ca de un omor? Chiar, dumitale, doamnă Președintă, nu ți s'a în-

tîmplat să te ispitească vreo bucățică de prăjitură cînd, ai dat vreodată peste un dulap deschis?

GETA

Avocatul, iese din chestiune vorbind de prăjituri... Fă bine și sfîrșește cu afacerea dulcețurilor!

ORTANSA

Acum, acum! Vorbiam adineauri de doamna Președintă... am greșit însă... Dar, chiar mie mi s'a întîmplat de multe ori să deschid ușa dulapului și să gust cîteceva bun ce uitase alții să-mi dea. Așa dar, dacă nevinovăția și buna credință a clienței mele, nu vă par destul de curate, eu vreau să împart cu ea pedeapsa ce-i veți da, doamnelor, soarta noastră se află în puterea dumneavoastră. Dacă ne veți pedepsi faceți din noi, două nenorocite; dacă ne veți ierta, veți face o faptă de mare laudă. Încă o dată vă repet: soarta noastră e în mînile dumneavoastră. Așteptăm hotărîrea, avînd încredere în dreptatea și bunătatea Dumnevoastră.

JANA și RODICA (bătînd din palme)

Bravo, bravo.

CATERINA (naivă)

Bis! bis!

GETA (către Caterina)

Acuzato, mai ai ceva de spus pentru apărarea d-tale?

CATERINA

Am de adaugat că vreau să mă întorc repede la bucătărie... știți... mielul la frigare...

(Jana și Rodica rîd)

GETA

Ascultă pedeapsa. (Ia o carte mare în mînă)

SCENA IV

ACELEAȘ și D-NA POPOVICI

D-NA POPOVICI

(se ivește printre culise cu un borcan de dulceață în mînă. Aparte)

Da ce comedie mai e și asta?

(Înaintează încet)

GETA

Acuzata, Caterina Frigărui, fiind recunoscută ca vinovată...

D-NA POPOVICI

(arătîndu-se celor 4 fete speriate)

Nu... Caterina e nevinovată... Îi ordon însă să nu-și mai părăsească bucătăria dacă

nu vrea să ne servească o bucată de cărbune în loc de friptură... Cît pentru Dumneavoastră domnișoarelor, ar trebui să vă pedepsească aspru...

CATERINA

Iertați-le, Doamnă!..

D-NA POPOVICI (către fete)

Fie... Vă iert! Dar acest borcan cu dulceață pe care l-am găsit și pe care era să vi-l dau vouă, îl dăruiesc Caterinii. (surizînd) Ea nu l-ar fi furat, (dă borcanul Caterinei care-l ia și vrea să se retragă) căci să nu uitați... Caterina e o fată harnică și cinstită.

CATERINA (fericită)

Sărut mîna, doamnă... (Uitîndu-se la Ortansa) Dați-mi voie, doamnă, sărut mîna, să-l dăruiesc avocatului meu care a vrut să împartă pedeapsa cu mine (întinde borcanul Ortansei)... Vă rog, Domnișoară...

ORTANSA

(cu sfială uitîndu-se la doamna Popovici care rîde și apoi la Caterina)

Mulțumesc...

TOATE FETELE

Caterina e nevinovată. Trăiască Ecaterina!..
(O înconjură pe Hortansa, cortina cade).

ÎNGÎMFAREA PEDEPSITĂ

Persoanele:

D-na Eremia

Āneta fiica D-nei Sofian

D-na Preda, văduvă săracă

Margareta, fiica D-nei Preda

Elena

Octavia

Ortensia

Augusta

Enrieta

} colege de școală

Prințesa

Fica sa (copilă de șase ani)

Francisca, servitoarea D-nei Sofian

Alte fete de pension

Îngîmfarea pedepsită

< Un salon la D-na Eremia. Două uși laterale, dintre care una e ușa de intrare și alta de la camera domnișoarei.

SCENA I

FRANCISCA (ștergînd mobilele)

Ehei, Francisco... Nu mai e de slujit la Doamna Eremia. Mai ales de cînd a venit și Domnișoara Aneta de la pension, n'am mai avut zisenină. Fata n'ar fi ea chiar o povară, dar mamă-sa a ajuns de spaimă... Îi vin în minte tot soiul de năzdrăvăanii... Te sperii de cîte mofturi face. — Și cînd te gîndești că acum cinsprezece ani vindea cu cotul în gura oborului... Ehei... a avut noroc s'o ia de soție domnul Eremia, cîrnațarul... După cîteva afaceri bune, bietul măcelar a murit, lăsînd nevastei avere nemiluită.

Și iată pe Doamna Eremia la traiu... Ei, acum face pe cocoana mare și din fie-sa vrea să scoată o prințesă... Noroc că D-ra Aneta nu-i d'alea... ea nu vrea să fie caraghioasă ca mă-sa... Numai stăpîna e tot cu gura pe mine... Francisca ici, Francisca colo... M'a mai botezat și Francisca! Ha... ha... Sultana nu era destul de boeresc... De, ce să-i faci? Nimic nu-i place cucoanei: — rochia Anetei, nu vine bine, — fugi la croitoreasă! bereta asta nu-i ține de loc, — iute la modistă! pălăria e fără nici un gust... du-o îndărăt...! Și așa mereu fac la drumuri în dreapta și în stînga și nu mai isprăvesc. Uf! am fost azi de cinci ori la croitoreasă pentru blestemata ceia de rochie pe care trebuie s'o îmbrace domnișoara astăseară... Și, cum vedeți, treaba d'acî m'a așteptat tot pe mine... mare minune de nu m'o trimete încă odată, deși croitoreasa a făgăduit c'o aduce singură... (Ștergînd mereu) Ah! Doamne, ce soartă au unii oameni!.. De-ar da D-zeu, să mă trezesc și eu odată bogată... da, zău așa, să mai poruncesc și eu altora...

Pînă atunci... vezi-ți de treabă Sultano!

(Se bate peste gură) Auleo!.. mi-am zis pe nume... Uitasem că sînt Francisca... (S'aude strigînd *Francisco*) Mă chiamă Domnișoara. (S'aude chemînd-o și din partea cealaltă) Asta-i cocoana... Ia să fac pe surda și s'o las să răgușească nițel. (Strigă mai tare din amîndouă părțile) A aha! Merge de minune! Strigați, strigați mereu și cît mai tare...

(D-na Eremia intră furioasă)

SCENA II

D-NA EREMIA ȘI FRANCISCA

D-NA EREMIA

N'auzi, mă rog, că te strig?

FRANCISCA (mirată)

M'a strigatconița?

D-NA EREMIA

Sînt zece minute de cînd îmi sparg pieptul strigîndu-te...

FRANCISCA

Iertați-măconița... eram așa de ocupată cu rînduitul odăii că n'am băgat de seamă...

D-NA EREMIA

Să lași îndată treaba d'aci și să alergi la croitoreasă... Mă tem că Aneta n'o să aibă rochia la vreme...

FRANCISCA

Am înțeles, plec îndată! (a parte) Ce vă spuneam eu?!!

D-NA EREMIA

Înștiințează pe fiica mea, c'o aștept în salon. (Aneta intră).

FRANCISCA (ieșind)

Iată că vine domnișoara... (a parte) Dela croitoreasă, unde m'o mai trimite oare?

SCENA III

ANETA, D-NA EREMIA

Doreai să mă vezi, mamă.

D-NA EREMIA

Așa, ai de gând să-ți primești amicele?... Uite ce cap sburlit... panglica aceea apoi nu-i bine potrivită... floarea s'o pui în dreapta. Nu înțelegi că trebuie să strălucești seara asta?

ANETA

A, noi în pension, nu ținem seamă d'a-tîtea găteli.

D-NA EREMIA

Bine, dar acum nu mai ești în pension...

ANETA

A, da atunci îți voiu împlini toate dorințele... ai să vezi, mămico dragă, ce mulțumită ai să fii de mine...!

D-NA EREMIA

M'ai întîiu, te opresc d'a-mi mai spune mămico... e prea obișnuit... ai să-mi zici scurt: *maman*...

ANETA

Cum vei dori mămic... iartă-mă, *maman* dragă...

D-NA EREMIA

Ceeace mă întristează, ma chère Ninon, e că ești prea grasă și prea roșie la față... știi, asta nu te arată așa distinsă...

ANETA

Nu sînt eu de vină, dacă sînt voinică și sănătoasă... mămică dragă...

D-NA EREMIA

Iar... mămică?

ANETA

. Iartă-mă... dar vezi mata, parcă e mai dulce vorba cu care m'am deprins de mică... Mai dedemult îți plăcea...

D-NA EREMIA

Da, dar acum nu mai face... Cum îți spuneam, nu-mi place să ai o figură așa plină, parcă, e o lună... Nimic nu-i mai de modă azi decît un obraz lungăreț, palid, visător... așa, știi, să pari puțin tristă și dusă pe gânduri.

ANETA

A, mie nu-mi place, să am înfățișarea tristă și bolnăvicioasă... mai bine să fiu voinică și sănătoasă cum ți-am spus... chiar dacă ar trebui să seamăn, cum zici dumneata, cu o lună plină...

D-NA EREMIA

Cred că mănînci cam prea mult, chère Ninon.

ANETA (cu nevinovăție)

Nu mănînc mai mul decît mi-e pofta... zău, nu...

D-NA EREMIA

În sfârșit să tragem nădejde că vei mai slăbi... Dar acum nu-i vorbă de asta... fiica mea.

ANETA

Dar de ce mămic... maman dragă?

D-NA EERMIA

Iată-te domnișoară mare; din pension trebuie să intri în lume... cum vei păși întâiu, așa va fi și viitorul tău... Vreau să te arăți în tot strălucirea la care îți dă dreptul averea ta... Înainte de a intra în lume, am vrut să-ți iai rămas bun delă colegele tale de școală... Sper că vei ști să-ți primești prietenele, tot așa de frumos ca și mama ta. Nu uita că am poftit pe colegele tale cele mai bogate și mai de neam. Lista e destul de mare.

(Îi dă lista)

ANETA

Ai poftit pe una care nu mi-e dragă de loc, și ai uitat tocmai pe cea mai scumpă prietenă.

D-NA EREMIJA

Cari sînt acelea?

ANETA

Uite, n'o pot suferi pe Elena, iar prietena pe care ai uitat-o, e drăguța de Margareta.

D-NA EREMIJA

Adu-ți aminte draga mea că, în societate, sînt unele legături de prietenie pe cari trebuie să le cauți, iar altele de cari trebuie să te ferești. Elena e o amică, după care trebuie să alergi, iar Margareta, una de care se cade să te descotorosești...

ANETA

Cu toate astea, eu nu pot s'o văd în ochi pe Elena, iar pe Margareta o iubesc ca pe-o soră...

D-NA EREMIJA

Domnișoara Elena e de o eleganță rară... are gust la îmbrăcăminte și maniere foarte distinse... Ehe... cum aș vrea să te văd și pe tine așa..!

ANETA

A, mie nu-mi place de loc. E mîndră și deșartă!

D-NA EREMIJA

Fiindcă știe să-și ție rangul...

ANETA

Ea își bate joc de toate cîte sînt mai rău îmbrăcate decît dînsa.

D-NA EREMIJA

Numai prin lux putem arăta lumii că nu sîntem ca toate...

ANETA

Margareta se distinge prin darurile ei sufletești și prin mintea ei bogată... O aleg mai bine pe ea, decît pe îngîmfata de Elena.

D-NA EREMIJA

Ce mai lucru alegi și tu! Pe fata unei femei sărmene, care trăiește într'o cocioabă...

ANETA

Cu toate astea, ea e văduva unui ofițer... viteaz

D-NA EREMIJA

N'au nici ce mînce. Ascultă ce-ți spun eu. Azi banul e ce e... Calitățile inimei și ale minții, sînt fleacuri... Poți fi cît de proastă

și urîță, dacă ai bani, ai totul... și din potrivă, Margareta dumiitale, cea cu sufletul mare, nu face nici două parale... E o rușine să ai o asemenea prietenă...

ANETA

Vai, mamico, nu-mi vine a crede că dumneata ești ceea care vorbești așa de... cum să zic... așa de urîte vorbe. Iartă-mă, dar asta e singura dată cînd nu pot crede cuvintele d-tale...

Și dacă ai ști cîtă jale mi-ai pus în suflet!... Pentru ca să simt și să cred ca dumneata, ar trebui să uit tot ce-am învățat, tot ce am cetit în cărți, să mă nasc din nou... Vai, dacă toată lumea judecă ca dumneata... atunci mă îngrozește de ea... și, cu toată asprimea din pension, te rog să mă lași acolo toată viața...

D-NA EREMIA

Văd că în pension ți-a umplut capul cu învățături proaste... Or'ce-ai crede dumneata, domnișoară, află că Margareta n'a fost poftită și că n'o primesc în numărul prietenelor tale; asta e ultimul meu cuvînt...

SCENA IV

ANETA (singură)

Biata Margareta!... și eu care am pof-
tit-o... are să vie odată cu celelalte. Or'cât
de nedrepte ar fi cele ce spuse mama, eu
trebuie s'o ascult. Doamne, Doamne, cum să-i
spun Margaretei? Ș'apoi... Elena aceea, așa
de răutăcioasă și de îngîmfată... desigur, n'are
s'o cruțe cu întepăturile ei, pe biata Marga-
reta... Dar, iată Francisca... cine știe, poate
mi-o veni în ajutor... (Francisca intră).

SCENA V

FRANCISCA, ANETA

FRANCISCA

Ia spune-mi, domnișoaro Netuș, cari prăji-
turi îți plac dumitale, ca să știu să le fac
pentru astăseară.

ANETA

Tu le știi bine... însă altă grijă mare am
eu... Să vedem nu-mi poți fi tu de folos?!

FRANCISCA

Ce grijă poți avea dumneata, domnișoară?

ANETA

Francisco, tu cunoști pe prietena mea, pe Margareta...

FRANCISCA

Cea mai bună inimă din orașul nostru.

ANETA

Și cea mai scumpă surată a mea.

FRANCISCA

Ei, ce? I s'a întâmplat oare ceva?...

ANETA

Am poftit-o la noi pentru astăseară și mama nu-mi dă voie s'o primesc...

FRANCISCA

Da' ce areconița cu domnișoara Margareta?

ANETA

Nu știu; mi-a spus însă că nu mă lasă să am legături cu dînsa.

FRANCISCA

Mama dumitale are adeseaori gusturi neînțelese. Cu toate astea, o să facem noi s'o primească.

• ANETA

Bine, dar atunci cale porunca mamei și...
cînd m'o afla...

FRANCISCA

Nu vezi, domnișoară, că altfel ar trebui să
dai afară o fată cuminte, cinstite și de
laudă, ca d-șoara Margareta...

ANETA

Ah! nu mă pot hotărî la asta...

FRANCISCA

Nu, nu poți și nu se cade să faci așa ceva.
Las' pe mine — am s'o primesc eu în locul
dumitale, și dacă mama dumitale o veni p'aici,
o să fac eu să iasă bine.

ANETA

Așa! — Mă încred în tine, Francisco...

FRANCISCA

Fii liniștită. Aud pe cineva... Mi se pare că
e chiar Domnișoara Margareta. Te las cu dînsa,
și eu vă păzesc aici la ușe. (Margareta intră, Fran-
cisca stă la ușă).

SCENA VI

MARGARETA, ANETA ȘI FRANCISCA (la ușă)

MARGARETA

Bun găsit, Aneto! Ce mai faci?

ANETA

Bun venit, draga mea. Sînt veselă, ai venit mai de vreme, am să am bucuria d'a fi mai mult singură cu tine.

MARGARETA

Închipuiește-ți că biata mamă e foarte ostenită și, fiindcă nu poate să ducă ea Prințesei broderia aceasta fină, pe care i-a lucrat-o, mă duc să i-o duc eu. Și, cum drumul mi-e p'aici, m'am oprit din treacăt să-ți spun să mă ierți că nu pot veni la petrecerea ta din astăseară.

ANETA

Ei, asta-i, de ce să nu vii?

MARGARETA

Nu, nu pot. Înțelegi tu, îmbrăcămintea mea simplă . . . de! toate domnișoarele celea cari se vor întrece în lux . . . Nu, nu vreau să mă privească de sus . . .

ANETA

Ce ideie!.. Doar între noi nu e nevoie d'atîtea formalități... Tocmai tu să lipsești?..

Tocmai tu, cea mai scumpă prietenă, să nu iei parte la veselia mea... Nu, nu se poate...

MARGARETA

Nu, draga mea, nu mă silî... Vezi, eu îmi dau seama bine... și d'aceea nu vreau să vin... Lasă că noi tot prietene bune rămînem, că știi tu, o prietenie sinceră, prețuiește mai mult decît o avere. La revedere, Aneto!

ANETA

Te întorci p'aici?

MARGARETA

Nu știu... Să vedem. La revedere!

FRANCISCA

Domnișoară Margareto, palatul Prințesei nu-i pe lîngă croitoria cea mare? Mi se pare că treci p'acolo! Te rog intră și le spune să aducă rochea domnișoarei...

MARGARETA (către Aneta)

Rochea ta? A! Am să ți-o aduc chiar eu.

ANETA

Cu atît mai bine, sînt sigură c'o să te mai revăd azi...

FRANCISCA

Și mie îmi faci un mare bine... mulțumesc Domnișoară Margareto... Zău, am o grămadă, de treabă...

MARGARETA

N'aveți nici o grijă. Cu bine, Aneto, plec...

SCENA VII

ACELEAȘI (fără Margareta)

FRANCISCA

Ce suflet bun e Domnișoara Margareta... Mă scutește d'un drum mare... Sînt și așa ostenită, dar cîte mai am de pus la cale încă...

ANETA

Croitoreasa ar fi venit și singură, fiindcă sau știe papara mamei...

FRANCISCA

Domnișoara Margareta are să fie și mai stăruitoare. Ce strînsă prietenie e între dumneavoastră. Așa legături înțeleg și eu...

ANETA

Da, Francisco, Margareta e așa de bună, așa de blajină... și de devotată...

FRANCISCA

Și apoi cât de grijulie e cu mamă-sa... Auzi peconița. Apără-mă dumneata că n'am fost la croitoreasă, dacă o întreba. (Iese repede pe ușa, pe unde intra D-na Eremia).

SCENA VIII

D-NA EREMIA, ANETA

D-NA EREMIA

Nu s'a mai întors Francisca, dela croitoreasă?

ANETA

Am avut eu treabă cu dînsa, și nu s'a putut duce.

D-NA EREMIA

A, Francisca n'a împlinit porunca mea... Bine, am să-i dau drumul...

ANETA

Nu te supăra, mamă, căci am făcut eu cum e bine. A trecut Margareta p'aici și a zis că trece ea pe la croitoreasă.

D-NA EREMIA

Iar Margareta . . . !

ANETA

Vai, mamă, ce rău îmi pare că nu iubești pe Margareta . . . Dacă ai cunoaște-o, ai vedea ce suflet rar are . . . și m'ai lăuda că am știut să-mi aleg o tovarășă așa de bună.

D-NA EREMIA

Sufletul . . . Sufletul . . . Ce tot vorbești tu acolo? Lumea nu vrea să știe de asta. Ce spui tu, sînt resturi de prin romane proaste. Unei fete ca tine, pentruca să strălucească în lume, îi trebuie cum ți-am spus, prietene bogate, luxoase și cu educație de salon . . .

ANETA

Cum, mămico, adică d-ta nesocotești un suflet ales . . . și-l pui mai presus decît un lux mincinos? Apoi nu se întîmplă adesea ea oameni încărcați cu bogății și onoruri, să aibă sufletul cel mai de rînd? Se poate să umilim tocmai inimile simțitoare, pentruca . . .

DNA EREMIA (întrerupînd'o)

Destul, domnișoară... Ține minte însă că nu-ți dau voie să ieși din cuvîntul meu...

(Francisca intră)

SCENA IX

ACELEAȘI FRANCISCA

D-NA EREMIA (înciudată)

Ce cauți aici? Cine te-a chemat?

FRANCISCA

Coniță... a

D-NA EREMIA

Ieși afară! Socoteala dumitale am s'o regulez mai tîrziu.

FRANCISCA

Vă rog, coniță... au venit niște mosafiri.

D-NA EREMIA

Da, ai dreptate. Aneto ți-au venit prietinele. A, ești foarte gătită de primire...

ANETA

Doamne, mamă, dar eu cred că amicele mele vin pentru mine, nu pentru îmbrăcămintea mea. Trebuie să le plac și așa cum sînt.

D-NA EREMIJA

Mă rog, te las să ți-le primești, iar dumneata Francisco, șterg-e-o la bucătărie!

(Iese)

FRANCISCA

Plec, plec îndată. (Vrea să iasă, dar o oprește).

SCENA X

ANETA FRANCISCA

ANETA

Ascultă, Francisco, ai grije cînd o veni Margareta, să n'o vadă mama. Să mă vestești, și eu am s'o duc la odaia mea...

FRANCISCA

Am înțeles. Aud că vin domnișoarele. (Francisca iese, și Elena, Octavia, Ortansa, Augusta Enrieta, și alte domnișoare intră).

SCENA XI

ANETA, ELENA, OCTAVIA, ORTANSA
AUGUSTA, EURIETA și ALTE DOMNIȘOARE

TOATE

Bonjur, Aneto...

ANETA

Bun sosit, dragele mele. Ați fost foarte drăguțe c'ați venit; vă mulțumesc din suflet...

ORTANSA

Am venit să te felicităm că ai scăpat de pension...

OCTAVIA

Și eu te laud de gîndul bun ce ai avut d'a ne pofti la tine pe toate.

ELENA

Ce fericită ești, Aneto, că acum poți să te duci la baluri, la teatru, la vizite și... să te bucuri de libertatea, pe care atîta am dorit-o în școală...

ANETA

Plăcerile astea pe care le prețuiești atîta, eu nu le-am dorit, zău, niciodată prea mult...

ELENA

E drept; uitasem că tu mereu ne băteai capul că fericirea ta cea mai mare, n'ar fi decît să ai o amică devotată și sinceră. A... dar cu Margareta, mai ești prietenă?

ANETA

Da; ba încă o iubesc mai mult ca or'cînd...

ENRIETA

Trebuie să recunoaştem că Margareta e o fată foarte bună...

AUGUSTA

Era una din cele mai bune camarade. Nu erau multe suflete la fel în şcoală...

ELENA

Da, dar era o nenorocită pe care a primit-o în pension de pomană... Aneta a găsit ca tocmai din ea să-şi facă cea mai dragă prietenă, ... nu ştiu dacă e şi cea mai neuitată... căci mi se pare că nu vă mai vedeţi...

ANETA

Te înşeli. Margareta e o fiinţă rară şi e o fericire s'o găseşti în calea vieţii.

ELENA

Felicitările mele, Aneto... Te-aş ruga însă ca la seratele ce voiu da eu prietenelor mele, să mă lipseşti de iubita ta Margaretă...

ANETA

Vorbele tale mi se par fără rost.

ELENA

Și de ce?

ANETA

Pentru că cum ți-ai închipui că eu aș da prilejul ca Margareta să sufere o înfruntare care m'ar răni și pe mine, ca și pe ea. Și apoi amica mea, e prea mândră și are destul bun simț, și nu poate merge undeva, fără să fi fost poftită.

ELENA

Și de unde, mă rog, îi vine ei această mândrie, această... delicateță... acest bun simț, de care vorbești?

ANETA

Fără îndoială, că îi vine din conștiința sărăciei ei, unită cu sentimentul, ce fiecare suflet mare are, despre valoarea lui... Și... vezi, asta-i face ca un fel de pavăză contra umilințelor, care se întâmplă numai nerozilor și încrezuților.

ELENA

Draga mea, iartă-mă, dar îți mărturisesc

că nu pricep o vorbă măcar, din toată filozofia ta înaltă...

ANETA

Pentrucă sufletul tău e sărbăd... pentrucă în afară de plăcerea luxului și toaletelor, nu mai simți nimic.

ELENA (ofensată)

A, ești foarte politicoasă... Și încă acasă la tine...

ANETA

A, da; să mi se calce în picioare sentimentele mele cele mai scumpe; să fiu rănită fără milă în ce am mai ales... să 'mi desprețuiască în față amica pe care o iubesc și o cinstesc mai mult... Și... sub cuvîntul că sînt la mine acasă, să trebuiască să ascult toate cu brațele încrucișate...

Așa ar fi știința lumii; ei bine, purtarea asta n'oi avea eu niciodată... Margareta e amica mea, e bună, devotată, plină de calități frumoase; aici, ori în altă parte, nu voi ierta să fie batjocorită tocmai ea, care merită cinstea tuturor...

AUGUSTA

Haideți fetelor, lăsați... N'am să mă împotrivesc dreptei mîhniri a Anetei și nici să neg calitățile Margaretei, pe care o cinstesc foarte mult... Laud și adevărata prietenie ce-i poartă Aneta... însă... fiindcă lucrurile au luat o întorsătură primejdioasă... să schimbăm vorba. Mai bine Octavia să ne cînte ceva. Am venit să sărbătorim pe Aneta și voi o supărați... ai, Octavio, pregătește-te.

OCTAVIA

Bucuros! (caută ceva în grămada partiturilor)

TOATE

Bravo! bravo!

ORTANSA

La rîndul meu vă propun să jucăm ceva — un joc de familie.

SCENA XII

ACELEAȘI, FRANCISCA

FRANCISCA

Domnișoarelor, iată-mă sosesc cu prăjiturile.

OCTAVIA

Haideți o horă împrejurul Francischi...

TOATE (sărind voioase)

Bravo, bravo... horă mare! (Ar putea aici să se cînte Hora dela Grivița: „Alelei Grivița fa, eu colanul ți-oiu lua“, etc.)

FRANCISCA

Vai de mine, domnișoarelor vă rog, lăsați-mă să ies d'acî că amețesc... iacă mi se turbură ochii... mi se zăpăcește capul...

ANETA

Adevărat, dragelor, lăsați-o, că ne răstoarnă acum prăjiturile...

FRANCISCA

Nici mult nu-mi mai trebuia, pînă să le culeg de pe jos. Vai, domnișoarelor..! (Francisca pune pe o măsuță farfuria cu prăjituri; toate se reped și iau cîte o prăjitură).

AUGUSTA

Francisca a vrut să-și arate talentele... Dulciurile astea după față sînt strașnice.

OCTAVIA (mîncînd)

Nu numai după față... Sînt delicioase... să trăiești Francisco!

FRANCISCA (încet către Aneta).

Domnișoara Margareta a venit și-ar vrea să-ți vorbească.

ANETA

Poftește-o înăuntru. Bagă de seamă să n'o vadă mama, iar dacă cumva se pregătește mama să între aici, să mă vestești îndată!..

FRANCISCA

Am înțeles.

(Francisca iese. Margareta intră)

SCENA XIII

ACELEAȘ, fără FRANCISCA, (Margareta intră)

ANETA, (întâmpinînd-o)

A, ce bine-mi pare! Dar, ce ai, Margareto, de ești așa de palidă?!.. Ești bolnavă? Ce ai?

MARGARETA

Nu, buna mea prietenă, n'am nimic. Bună ziua, domnișoarelor.

OCTAVIA

Bonjur, Margareto.

ELENA (încet către Augusta).

Dacă-aș fi știut că Aneta a poftit și pe Margareta, eu n'aș fi venit...

AUGUSTA, (tot încet)

Nici eu.

TOATE (âfară de Augusta și Elena)

Bonjur, Margareto.

MARGARETA

Ce bine-mi pare că vă văd, Domnișoarelor. (către Aneta) Te rog, Aneto dragă, să nu fii supărată pe mine. Simt o nesfârșită durere, de nenorocirea ce mi s'a întâmplat...

ELENA (către Augusta)

N'o fi avut bani cu ce să-și cumpere o rochie pentru azi.

ANETA

Dumnezeule, ce ți s'a putut întâmpla așa de grozav?

MARGARETA

Ți-am pierdut rochia... Nu-mi pot da seama, ce s'a întâmplat cu ea.

ANETA

Cum?... Ce vrei să spui? Nu înțeleg...

MARGARETA

Ah! dragă Aneto, rochia ta, s'a rătăcit.

ANETA

Vai, ce-o să zică mama?!

ELENA (către Augusta)

Desigur că a oprit-o, ca s'o poarte în locul sdrențelor ei . . .

ORTANSA (care a auzit-o)

Oh! e prea de tot; Eleno, bine-ai face să încetezi cu presupunerile tale răutăcioase.

OCTAVIA

Eleno și Augustino, faceți bine și tăceți...
ce Dumnezeu, sînteți prea de tot . . .

ANETA

Vorbește, Margareto, povestește-ne ce s'a întîmplat și vom fi toate părtașe la nenorocirea ta.

MARGARETA

Închipuiți-vă . . . aveam un comision pentru Prințesa. Trecînd pe dinaintea croitoriei unde-și lucrează Aneta, iau rochia ca să i-o aduc după ce sfîrșeam cu treburile celelalte. Cînd ce să văd? O grămadă de lume strînsă împrejurul, castelului Prințesei. Nu puteam desluși nimic deoarece un fum gros înneca totul . . . Castelul era în flăcări.

TOATE

Adevărat? Adevărat?

MARGARETA

Cum vă spun. Focul se întindea cu o repeziciune grozavă și de toate părțile s'auzeau strigăte nedeslușite. În sfârșit înțelesei că Prințesa era dusă d'acasă și că fetița dumnisale măsese singură acasă, guvernanta ieșise și dînsa în oraș, și lăsase lumînarea aprinsă lângă patul copiliței. D'acolo s'aprinsese. Vă închipuiți în ce primejdie era fetița. Nimeni nu îndrăsnea să-și jertfească viața, ca să scape pe fica prințesei.

TOATE

Vai, auzi, dragă... Ce grozăvie!

MARGARETA

În adevăr grozav. Ah, să fi văzut ce era acolo. Dar nu era vreme de pierdut. Ca o nebună, mă reped, îmi fac loc prin mulțime... intru înăuntru, trec prin cîteva odăi, și în sfârșit ajung într'o sală plină de fum și de flacări. Aci, țipete sfîșietoare. Alerg, iau fetița în brațe, mă întorc pe unde venisem și ajung în stradă. În fața mea prințesa înnecată în lacrimi, aproape leșinată. I-am dat-o!..

TOATE (afară de Elena)

Vai ce noroc! Ce faptă! Cum de a scăpat draga mea?

MARGARETA

Dar eram amețită de tot. Numai venind încoace capul mi s'a mai limpezit și închipuieșteți, dragă Aneto, tocmai acum mi-am adus aminte de rochia ta. Ce s'a făcut, mi-e peste putință să știu... De sigur am pierdut-o în învălmășeală...

ANETA

Biata Margareta, ea se gîndește acum la rochia mea... Las'o încolo și, acum după fapta ta vitează, vino cel puțin de mănîncă cîteva prăjituri...

MARGARETA

Nu, mulțumesc... nu-s în stare să iau nimic în gură...

OCTAVIA

Dar din grozavă primejdie ai scăpat...

MARGARETA

Nu știu zău, dar nici nu m'am gîndit. Vă mulțumesc Domnișoarelor de bunătatea cu care m'ați ascultat. Dar trebuie să plec...

ORTANSA

Să pleci? Oh! nu, nu se poate să pleci, în halul acesta de oboseală.

ANETA

Trebuie să te odihnești puțin, Margareto.

MARGARETA

Biata mamă, trebuie să fie foarte neliniștită, c'am întârziat atîta. Desigur că a aflat întîmplarea și... nu-i vreau să-i prelungească nici cu un minut grija...

FRANCISCA (alergînd la Aneta)

Vine coconița...

ANETA

Te rog... te rog mult, dragă Margareto, dacă mă iubești, vino repede la mine în odaie un minut... numai două vorbe să-ți spun. (O înbie în odaia închide ușa, și se reîntoarce).

SCENA XIV

ACELEAȘI afară de Margareta, D-NA EREMIA

ANETA (la vederea mamei sale)

Haideți, fetilor, să ne mai jucăm ceva.

ORTANSA

Da, da, să jucăm...

OCTAVIA (către doamna Eremia)

Doamnă, sîntem foarte voioase astăseară.

ENRIETA

Am mîncat niște prăjituri foarte bune.

D-NA EREMIA

Sînt încîntată, d-șoarelor, că ați fost mulțumite. Numai mă rog să scuzați pe fiica mea că v'a primit în toaleta asta... Nu-i vina ei. Croitoreasa ei trebuia să-i aducă o rochie de toată frumusețea. Aneta a trimis o fetică să i-o aducă, și precum vedeți, fetica și rochia ei, se plimbă desigur pe străzi.

ORTANSA

O nu-i nimic domnă, Aneta n'ar fi putut fi mai drăguță decît a fost chiar dacă ar fi avut o rochie mult mai frumoasă.

OCTAVIA

Aneta știe să fie totdeauna bine.

ELENA

Fetelor, nu-s de părerea voastră... Eu aș fi fost mult mai mulțumită, dacă aș fi văzut pe Aneta cu rochia ei cea nouă. Așa se cuvine la o primire ca aceasta.

ENRIETA

Ei, și tu, Elena... nu prea ai dreptate. După mine, singure persoanele prea străine de sentimente și de spirit se ocupă numai cu nimicurile toaletelor... Nu zic de tine, dar, mai totdeauna, numai acestea își fac din podoabele luxului cea mai de seamă îndeletnicire...

ELENA

„Nimicurile toaletelor“. Vorbești pe placul tău... Cu toate astea, mi se pare că îmbrăcăminte e lucrul de care trebuie să avem cea mai mare grijă în lume. Așa te judecă oamenii, după cum te arăți, și, să spun drept, și eu prețuiesc persoanele cu cari mă întâlnesc în primul rînd după eleganța și *șicul* îmbrăcăminteii.

AUGUSTA

Cam așa e, cum zice Elena.

ENRIETA

Draga mea, uiți proverbul: „Infățișarea înșeală“...

ELENA

Ce vrei să zici cu asta?

ENRIETA

Vreau să zic că sub mătase și pietre scumpe se găsesc dese ori minți seci, suflete searbede

și spirite răutăcioase; pe cînd la unii din cei cu haine de rînd și sărăcăcioase, mai adesea întîlnești simțiminte alese și pline de gingășie și deșteptăciune rară...

ELENA

Ce preț au toate astea, fără o înfățișare care să le scoată la iveală? Nimic nu mi se pare mai de preț decît plăcerea d'a fi îmbrăcată elegant.

ENRIETA

Ei dar și păpușele tot așa sînt.

ELENA

Ș'apoi mi se pare că inteligența și luxul se dușmănesc — Cine împiedică pe cel înțelept de a se și îmbrăca elegant...

ENRIETA

Nici eu n'am zis altfel; dar un om de inimă și deștept nu judecă calitățile altuia, după haină ori după pălărie...

ORTANSA

Enrieta are dreptate; dar mai schimbați, fetelor, și voi vorba, că o să ne apucăm la ceartă, în loc să ne veselim.

ANETA

Fetelor, haideți să cîntăm, ori să jucăm!

TOATE (sărind, afară de Elena)

Sîntem gata.

D-NA EREMIJA (catre Elena)

Dumneata nu vrei să joci?

ELENA

Nu, doamnă, sînt ostenită; vreau să mă odihnesc.

ANETA

Fiindecă nu joci, cîntă-ne!

ELENA

Aș... nici nu mă gîndesc...

ANETA (cu ironie)

Ești foarte îndatoritoare.

ELENA (cu dispreț)

Nu știu așa de mult să mă aseamăn cu prietena ta Margareta.

ANETA

Foarte cu greu ai ajunge la o asemănare.

OCTAVIA

Aneto, sîntem gata. (În acest moment intră d-na Preda tristă și plîngînd).

SCENA XV

ACELEAȘI, D-NA PEDA

D-NA PEDA (cu vocea întreruptă de plîns)

Doamne, domnișoarelor, vă cer iertare că vă supăr... că vă turbur veselia... dar sînt așa de îngrijată de întîrzierea Margaretei, încît nu m'am putut oprî, d'a veni să mă încredințez, dacă nu-i cu dumneavoastră.

D-NA EREMIA (înțepată)

Aici? Ce să caute aici? Mi se pare, cucoană, că ar fi trebuit să-ți cauți fata, întîi prin locurile pe unde are obiceiul de umblă. — Și de ce ești așa de neliniștită?

D-NA PEDA

Mi s'a spus, doamnă, că s'a aprins castelul Prințesei, că Margareta, trecînd p'acolo, a sărit într'ajutorul celor din casă și că... pe urmă, nimeni n'a mai văzut-o... Nu știu ce s'o fi întîmplat cu ea... Ah! cu inima ei nu știu unde o să ajungă copila aceasta...

D-NA EREMIA (cu mîndrie și nepăsare)

Ei bine, cucoană, aici nu poți afla nimic despre ficia dumitale... înțelegi cred, că n'are ce căuta la noi...

D-NA PREDĂ

Nu vă supărați, dar pe cît știu, fiica mea nu se vede cu alte domnișoare, decît cu colegele ei dela pension. Domnișoara Aneta a fost așa de bună, de-a poftit astăseară pe Margareta la dumneavoastră și de aceea credeam, c'o găsesc printre colegele ei...

D-NA EREMIA

A, da, foarte bine; dar la rîndul d-tale, ai putea să-mi spui, ce a făcut fata dumatăle cu rochia Anetei, căci făgăduise, că i-o aduce dela, cusutoreasă?

ANETA

Mamă, te rog...

D-NA PREDĂ (mirată)

Rochia? Dumnezeu! Eu nu știu nimic despre această întîmplare... Cu toate astea vă încredințez că, dacă cusutoreasa i-a dat Margaretei rochia, nu s'a putut pierde. Vai, ce îngrijată sînt...

ANETA (rîzînd)

Nu vorbi așa tare, doamnă Preda, se poate întîmpla s'o trezești... are nevoie de liniște.

D-NA PREDĂ

Margareta? E-aici?! Oh, mulțumesc lui Dumnezeu! Unde-i, s'o sărut pentru fapta ei de laudă.

ANETA

Colo, în odaia mea.

D-NA EREMIĂ

Ce spune? Margareta în odaia ei...

ANETA

Iat'o.

D-NA PREDĂ (deschizînd brațele)

Ah! dragă Margareto, cît de neliniștită am fost.

MARGARETA (alergînd în brațele măsei)

Dragă mamă... iartă-mă că n'am alergat îndată acasă... M'am oprit pe la Aneta, cum vezi.

D-NA PREDĂ

Ah? prin ce chinuri am trecut! Da, ai făcut o faptă vrednică de laudă... ești o fată de inimă; ai avut curaj... Dar... dacă te-aș fi pierdut! Nu te-ai gîndit la mama ta, cînd te-ai aruncat în flacări? ...

MARGARETA

Dulce mamă... D-zeu apără pe cei cu
gînduri bune.

D-NA EREMIA (ironică)

Toate astea sînt foarte mișcătoare, o mărturisesc chiar și eu; cu toate astea, aș vrea să-mi dați deslușiri despre rochia Anetei, pe care a făgăduit Margareta să i-o aducă.

MARGARETA

Doamne-Dumnezeule! Eu am spus Anetei drept. În învălmășeala ceea d'acolo, am uitat cu desăvîrșire rochia, așa că eu singură nu-mi pot da seama, ce s'a putut face.

D-NA EREMIA

În adevăr, nu înțeleg: fapte de curaj, aruncă-te în foc pentru aproapele tău, ieși la iveală ca lumea să te laude... Astea te privesc; dar (cu răutate) pentru asemenea bravuri nu trebuie să uiți să îndeplinești îndatoririle, cu care te-ai însărcinat.

ANETA

Mămică, te rog... te rog!

D-NA EREMIJA (căt-re Aneta)

Taci din gură, domnișoară; cu sensibilitatea și mofturile aduse din pension, ai să fii toată viața caraghioasa aceloră cari vor voi să te stoarcă... D'aci încolo, numai eu îți voi hotărî alegerea prietenelor și atunci nădăjduesc că niciodată nu vei mai avea nemulțumiri de acestea.

ELENA

Și eu sînt în totul de părerea doamnei Eremia; nu perzi nimic dacă ți-i alege prietene dintre persoanele a căror vază în lume le pune la adăpostul diferitelor ispite și bănuieli.

MARGARETA (tristă)

Ah! D-zeule! E cu puțință să mă bănuiești de așa fapte!...

ANETA (indignată, căt-re Elena)

Nu pricep de loc, ce-i fi vrînd tu să spui cu aceste presupuneri răutăcioase. Sînt sigură însă că, printre toate cele cari cunosc pe Margareta, nu e nici una, care să nu aibă ideile cele mai frumoase despre ea. Vezi dar că sîntem departe cu gîndurile, una de alta...

OCTAVIA

Și eu—să mă ierte Doamna, cred ca Aneta.

ELENA

Ha, ha! Din ce în ce mai bine. Nu mai ai mult pînă să ajungi să mulțumești Margaretei că a fost așa de îndatoritoare, să-ți piardă rochia.

D-NA PREDĂ

Rochia s'a răfăcit, domnișoară, dar ea se va găsi, vă asigur.

ANETA

Liniștește-te, doamnă Preda, nici nu mă mai gîndesc la rochie. Parcă nici n'aș fi avut-o...

D-NA EREMIĂ

Da, da, dar mă gîndesc eu; și-aș fi foarte încîntată să mi-o văd acasă

ELENA (căt-re Augusta)

Ce plăcută trebuie să fie o asemenea conversație, pentru aceea care e în joc...

AUGUSTA

La urma urmelor, ai dreptate.—În loc să se arunce în foc pentru ca să scape copiii altora

de moarte, mai bine și-ar fi văzut de treburile ei... și n'ar fi ajuns azi s'o bănuie de hoție...

ELENA

A, sigur că Margareta și-a închipuit că Prințesa, are să vie să-i cadă în genunchi și să-i mulțumească...

SCENA XVI

ACELEAȘI, FRANCISCA apoi PRINȚESA

FRANCISCA (anunțînd)

Doamna Prințesa.

D-NA PREDĂ (tresărînd)

Doamna Prințesă?

D-NA EREMIA (emoționată)

Prințesa... Prin... Prințesă la mine!?

ELENA (către Augusta)

Ce o fi cătînd aici Prințesa? (Prințesa intră
ținînd de mînă pe fiica sa)

PRINȚESA (către Margareta)

Vino, vino copila mea să te îmbrățișez, căci vreau să te fac mîndră și fericită de fapta ta. (O sărută) Iartă-mă, doamnă Predă, dacă nu ți-am adus eu singură pe scumpa dumitale Mar-

gareta; am voit însă să fiu întâi luminată asupra vieții ei și să știu dacă și viața ei de pînă acum, a fost la fel cu jertfirea ei de astăzi. Am pus de a cercetat, ș'am aflat că este aici...

D-NA PREDĂ

Doamna Prințesa e prea bună

D-NA EREMIA

Da, doamnă Prințesă, Margareta, care e cea mai bună amică a fiicei mele: venea aici să ia parte la o petrecere la care o poftise fiica mea.

FRANCISCA (a parte)

A, ia uitați-vă laconița, cum întoarcе vorba... Ha, ha, nici nu-mi închipuiau că poate fi cineva așa de prefăcut...

PRINȚESA

Acum, Margareto, nădăjduiesc că niciodată nu vei părăsi această copilă, pe care ai scăpat-o dela moarte, și care așteaptă cu nerăbdare să te sărute, drept mulțumire. (mica prințesă o sărută) Tu mi-ai dat fericirea d'amai avea azi pe dulcea mea fetiță în brațele mele... deci tu, vei fi aceea cu care ea va împărți de azi încolo, dragostea mea... Te

rog să-mi împlinești dorința să fii, de azi încolo, sora ei adevărată. N'ăș mai putea petrece ceasuri mulțumite lângă copila mea, fără să te știu fericită și pe tine, ființa prin care mi-am câștigat din nou bucuria vieții mele (arătînd fetița)

D-NA PREDA (cu durere)

Dar, doamnă Prințesă...

PRINȚESA (surîzînd)

Fii liniștită, dragă doamnă Preda; dacă fiica dumitale a scăpat-o pe a mea de la moarte, asta nu înseamnă, ca eu să-ți răpesc mîngîierea dumitale... De aceea m'am gîndit la toate...

Dumneta nu vei părăsi pe Margareta, ci o vei urma peste tot locul, pe unde îmi va plăcea s'o duc.

O mamă e totdeauna fericită, cînd e lângă copilul ei.

D-NA PREDA

Ah! doamnă, cît sînteți de bună...

PRINȚESA

Amîndouă vom veghia asupra acestor două ființe scumpe, căci alături cu o mamă ca dumneata, or'cine se poate mîndri...

Dumneata, care ai fost în stare să crești un suflet atît de ales ca al Margaretii... vei fi bună să sădești și în sufletul ficei mele, sentimente pe care ai știut să le sădești în inima Margaretei. Primește dar să fii de azi încolo, amica mea cea mai de aproape...

MICA PRINCIPESĂ

Ah! ce fericită am să fiu! De azi încolo o să am două mame ș'o soră mai mare!..

ELENA (către Augusta)

Da ce, fără astfel de oameni nu poți fi fericită? Nu înțeleg pe Prințesa ce gust i-a venit...

AUGUSTA, (rîzînd cu înțeles)

Ei și tu Eleno, crezi că-i așa de mică minunea, d'a scoate din flacări o fetiță?..

ELENA

Chiar așa! Or'cine poate să facă așa ceva. Nu înțeleg ce li se pare așa de grozav... de ce fac ele atîta larmă... Dar e vorba, unde e rochia?

PRINȚESA

Margareto dragă, cînd te-ai aruncat în flăcări să scapi pe sora ta, aveai în mînă un

pachet c'o rochie, care în vâlmășala aceea, s'a pierdut. Se înțelege că într'o asemenea împrejurare lucrul se lămurește.

D-NA PREDĂ

Ah! Doamnă Prințesă, din nenorocire așa s'a întâmplat.

D-NA EREMIA, (cu falșitate)

Nu mai vorbi de asta, dragă Doamnă Predă, Mă faci să mă supăr... Când am auzit de fapta frumoasă a Margaretei... și când am aflat că cu atîta îndrăzneală a scăpat pe fiica Doamnei Prințese, nici nu m'am mai gîndit la rochia ficei mele...

FRANCISCA, (aparte)

Auleo... cum întoarce vorba... Ce mai tuler cu două fețe e cucoana mea...

PRINȚESA

A, era rochia Domnișoarei Aneta?

MARGARETA

Da, Doamnă, rochia celei mai bune și mai devotate prietene ce am.

PRINȚESA, (surizînd)

Fetițo dragă, îmi pare foarte rău că ți s'a

perdut rochia, dă-mi voe să-ți dăruiesc în schimb acest juvaer, păstrează-l spre aducere aminte a faptei mari ce amica Dumitale a făcut azi, și a prietenie ce-ți voi păstra, căci... cea mai bună prietenă a Margaretei, trebuie să fie tot așa de plină de sentimente alese...

D-NA EREMIA

Da, Doamnă, îi seamănă chiar foarte mult, ș'apoi și mie mi-e foarte dragă Margareta — cu sufletul ei nobil...

PRINȚESA

Așa e doamnă, ai dreptate, căci cine s'a-seamănă, s'adună...

ELENA (către Augusta)

O auzi pe Doamna Eremia?.. Vai cât e de fățarnică și prefacută!... Auleo, ce mamă are Aneta...

AUGUSTA

Nu vorbi așa tare. Vai cum poate fi cineva așa de ipocrit...

FRANCISCA

Oh! așa-i! Conița iubește grozav pe Domnișoara Margareta, zău... (aparte) M'aș lipsi d'ășa dragoste...

D-NA EREMIA (aspru)

Bine, pleacă la bucătărie.

FRANCISCA

Îndată doamnă (aparte) Mai ales că am și o cremă pe foc... In sfârșit, am văzut-o și pe asta! Cînd e lae, cînd bălae... Uf! cucoanele!

PRINȚESA

Și acum, Margareto, rămînem înțelese. Tu nu te vei lipsi nici de cum de bucuria prietenelor tale. Saloanele mele vă sînt și ale voastre. Prietenele sale pot veni or'cînd. Și ca să facem începutul, (către fete) vă invit domnișoarelor, să sfîrșiți petrecerea de azi la mine. Cred că voi face din serata aceasta o sărbătoare, care să vă facă, să nu vă pară rău că v'ați cunoscut în viață împreună.

MARGARETA

Ah, Doamnă bună, cea mai mare bucurie a mea, e să mă găsească în tovărășia colegelor mele!

OCTAVIA

E o adevărată fericire să petrecem o seară în saloanele Prințesei.

ANETA (căt-re Elena)

Cred că vii și tu la serbare.

ELENA

Se'nțelege că viu.

MARGARETA

Voi sînteți toate amicele mele, căci colegele sînt adevarate surori de suflet și nu e bucurie mai mare decît să se revadă.

ELENA (prefăcută)

Margareta vorbește foarte drept.

D-NA EREMIA (lingușitoare)

Margareta e cea mai înțeleaptă și mai devotată fată.

D-NA PEDA

Atîta lux pot face și săracii.

ANETA

Dar Margareta a învățat cu noi și prin școală s'a legat de colege în aceeași înfrățire de muncă.

PRINȚESA

E drept că școala apropie pe bogați de săraci, căci treptele ei de înălțare și nobleță sînt inteligența și munca.

FETELE TOATE

Așa e . . . așa e . . .

(Elena măgulitoare intră în vorbă cu Margareta, surizându-i cu atențiune. Celelalte fete vorbesc și chicotesc voioase. D:na Eremia se apropie de d-na Preda).

PRINȚESA

Vă aștept atunci la mine pe toate și doamne și domnișoare . . .

TOATE (bucuroase)

Venim . . . Venim . . .

PRINȚESA

(dând mîinile cu doamnele, sărută fetele și pleacă)

Să veniți cu bine.

ELENA

(apucă de mîină pe Margareta și vin în fața scenei)

Si să vii și tu^u la mine, Margareto.

MARGARETA

De ce nu?

ELENA

Am fost așa de vinovată față de tine! . . .

MARGARETA

Am uitat totul; știu atîta numai că sîntem colege de clasă și că trebuie să ne iubim.

BIBLIOTECA
Centrală
Universităţii
Bucureşti.

1900

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
Prințesa curcanilor	5
Caterina e nevinovată	29
Îngîmfarea pedepsită	55

VERIFICAT
1987

BIBLIOTECA
Centrală
Universitară
București

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
2017

Pentru orice publicațiune din
„Biblioteca Românească enciclopedică Socec“

Reproducțiunea oprită
